

Mateřská škola, Hořice,
Husova 2166
508 01 Hořice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

BAREVNÝ ROK

tel. 493 62 40 96

e-mail: mshusova@horice.org

www.ms-husova.cz

**Platnost programu
od 01. 09. 2018**

č. j. 116/ MŠ/2018

Projednán na pedagogické radě: 29. 08. 2018

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	4
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1 Věcné podmínky	6
3.2 Životospráva	7
3.3 Psychosociální podmínky	7
3.4 Organizace chodu školy.....	8
3.5 Řízení mateřské školy	11
3.6 Personální a pedagogické zajištění	11
3.7 Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.....	12
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a s přiznanými podpůrnými opatřeními	13
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	14
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	15
4.1 Vnitřní uspořádání školy a charakteristika tříd.....	15
4.2 Přijímací řízení.....	16
5.CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	17
5.1 Cíle vzdělávacího programu	17
5.2 Metody a formy vzdělávání	18
5.3 Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných	18
5.4 Průběh vzdělávání dětí od dvou do tří let	19
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	21
PODZIM	22
ZIMA	25
JARO	29
LÉTO	33
Kompetence k učení.....	36
Kompetence k řešení problémů	36

Komunikativní kompetence	37
Sociální a personální kompetence.....	38
Činnostní a občanské kompetence	38
6.1 Doplnující programy a projekty.....	39
6.1.1 Program na seznamování se základy cizího jazyka - „Angličtinka“	39
6.1.2 Program rozvíjející pohybové dovednosti – „Sportovní školička“	39
6.1.3 Program rozvíjející plavecké dovednosti – „Plavecká škola“	40
6.1.4 Program rozvíjející lyžařské dovednosti – „Pohádkové lyžování“	40
6.1.5 Program „Capoeira“ - brazilské bojové umění, připomínající pohybovým stylem tanec s akrobatickými prvky, doprovázené původní hudbou	40
6.1.6 Program tréninku jazykových schopností „Elkonin“.....	40
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	41
7.1 ŠVP – soulad s požadavky RVP PV	41
7.2 Podmínky ke vzdělávání	41
7.3 Průběh vzdělávání.....	42
7.4 Výsledky vzdělávání.....	42

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola, Hořice, Husova 2166

Adresa školy: Husova 2166, 508 01 Hořice

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 70 188 921

Identifikátor zařízení: 600 092 054

IZO MŠ: 107 583 267

IZO ŠJ: 102 818 908

E – mail: mshusova@horice.org

Telefon: 493 624 096

Web: ms-husova.cz

ID DS: 57wkrm7

Zřizovatel: Město Hořice
náměstí Jiřího z Poděbrad 342
508 01 Hořice
IČ: 00271560, DIČ: CZ00271560

Ředitelka školy: Bc. Martina Knapová

Zástupkyně ředitelky: Petra Marková

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání: BAREVNÝ ROK

Zpracovatel programu: Bc. Martina Knapová, ředitelka školy a pedagogický kolektiv MŠ

Kapacita školy: 94 dětí

Počet tříd: 5

Provoz MŠ: 06:30 – 16:00 hod.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola se nachází blízko centra, při hlavní ulici. Areál školy obklopuje rozlehlá zahrada se vzrostlou zelení. Byla otevřena v roce 1973 jako závodní zařízení n. p. Mileta. Toto zařízení mělo pouze jednu třídu, od roku 1977 byla rozšířena o další dvě třídy. V roce 1990 vznikla logopedická třída a v roce 2000 speciální třída pro děti s kombinovanými vadami. V roce 2003 škola přešla do právní subjektivity.

V současné době je škola pětitřídní s kapacitou 94 dětí. Ve škole pracuje celkem 21 zaměstnanců. Tři třídy jsou běžné a dvě speciální. V hlavní budově v prvním poschodí je umístěna 1. a 2. třída, ředitelna, výdejna jídla, v přízemí speciální třída, místnost pro individuální práci, šatny dětí a kuchyň, která je součástí školy. Ve vedlejší budově je třída pro předškolní děti, v přízemí se nachází šatna, školní jídelna, výdejna, sociální zařízení, v patře je herna. Speciální třída pro děti se souběžným postižením více vadami je umístěna v prvním patře bývalé polikliniky na adrese Husova 321, která přímo sousedí se zahradou mateřské školy.

V roce 2015 prošla škola celkovou rekonstrukcí (výměna oken, sanační práce, oprava střech, zateplení budov, fasáda). Je obklopena rozsáhlou zahradou, která v současné době prochází rekonstrukcí. Zahrada je rozdělena do několika zón (herní, edukační, poloveřejná, volnočasová, multifunkční sportovní). Za školou je nově vytvořena zahrádka s pěstebními truhlíky a ovocnými stromky. V zadní části zahrady vyrostla herní krajina s pahorky, hradem, motorickými prvky (zážitkové chodníčky, lana, zóna pro hry s přírodninami...). Atmosféru této části zahrady dotvářejí dřevěné sochy, atypický altán a labyrint z proutí. Nově bylo vytvořeno multifunkční mlhoviště, které slouží dětem v letních měsících k osvěžení a k pohybovým a smyslovým hrám. Na zahradě jsou tři funkční pískoviště, dřevěné herní prvky, zahradní nábytek, plocha s brankami k míčovým hrám, svah k sáňkování a pekáčování. Zahrada je obklopena vzrostlou zelení. V příštích letech bude zahrada dotvářena do konečné podoby.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola je umístěna ve třech budovách. Jedna z nich slouží pro tři třídy (dvě běžné a jednu speciální) a školní jídelnu. Nacházejí se v ní herny propojené s třídami, dále prostory vyčleněné pro individuální péči a pracovna ředitelky školy. Ve druhé budově je samostatně umístěna další třída, která má kromě prostorné herny také místnost pro výtvarné činnosti a jídelnu. Speciální třída pro děti se souběžným postižením více vadami využívá prostory budovy, ve které sídlí i jiné instituce. Poskytuje prostorové i materiální zázemí nejen pro rozmanité činnosti včetně hry, ale i pro provádění rehabilitace. Pro nadstandartní péči díky sponzorům byla zřízena multismyslová relaxační místnost snoezelen. Součástí mateřské školy je rozlehlá školní zahrada, dobře vybavená zařízením pro hru, pohybové, sportovní i výtvarné činnosti. Má celoroční využití a je v dobrém technickém stavu.

Všechny třídy jsou vybaveny pro děti židlemi a stoly, které jsou výškově rozlišené a proměnlivě sestavitelné, barevně odlišené dle tříd. Na třídách jsou nové kuchyňky, herní koutky, nové sestavy nábytku, které slouží k ukládání hraček a pomůcek pro děti i p. učitelky. Na vedlejší budově je zařízení „malovánek“, který děti využívají k výtvarným a pracovním aktivitám. Speciální třída, prostorově malá, je vybavena funkčním nábytkem, zásuvky na hračky jsou dostupně umístěné a děti s nimi mohou snadno manipulovat. Místnost pro individuální péči je vybavena velkým množstvím didaktických pomůcek. V dalších třídách slouží k ukládání hraček policové sestavy, to dětem umožňuje otevřený přístup k hračkám. Bohatá materiální nabídka je vytvořena v několika menších hernách ve speciální třídě pro děti se souběžným postižením více vadami. Děti zde mají rehabilitační bazén s míčky, osvětlenou pískovnicí, bazén na vodu a písek. K vybavení patří i velké množství didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek (polohovatelné židle, houpačka, světelný panel, rotoped, masážní chodníček, balanční pomůcky, hmatové a zvukové pomůcky...).

Prostředí mateřské školy je vyzdobené výtvarnými pracemi dětí a dekorativními doplňky, které zhotovují učitelky. Třídy jsou barevně sladěné, působí veselým dojmem. Nábytek je v nich účelně uspořádaný. Mateřská škola je udržovaná v čistotě a pořádku, přispívá k rozvoji estetického citění dětí.

Všechny třídy mají dostatečnou zásobu učebních pomůcek, hraček, výtvarných i doplňkových materiálů a knih, včetně dětských encyklopedií. Vybavení je postupně doplňováno i s ohledem na zdravotní postižení dětí. Mateřská škola má k dispozici hudební nástroje do všech tříd, moderní audiovizuální techniku a rozmanité sportovní náčiní a nářadí, které je dokupováno podle nejnovějších nabídek. Mezi vybavení školy patří 3 počítače, iPad, které jsou využívány k logopedickým hrám a cvičení vizuomotorické koordinace, rovněž 3 kopírovací stroje a výpočetní technika s připojením na internet.

Záměry: dle finančních podmínek modernizovat prostředí mateřské školy

- nový nábytek, hrací koutky
- ICT vybavení
- rekonstrukce sociálních zařízení
- dokončení rekonstrukce školní zahrady

3.2 Životospráva

- dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava
- je zachována vhodná skladba jídelníčku
- děti mají k dispozici během dopoledne ovoce a zeleninu v uzavíratelných plastových krabičkách (v sezóně i z vlastní zahrádky)
- je dodržován pitný režim na třídách i při pobytu venku dostatek tekutin
- mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly
- děti nejsou do jídla nuceny
- pobyt venku je přizpůsoben aktuálním povětrnostním podmínkám a ročnímu období, převažují spontánní činnosti, na školní zahradě děti využívají dřevěné hrací prvky (vlak, kolotoč, skluzavky, houpačky, domečky, mlhoviště, motorický chodníček) a různorodé sportovní náčiní
- odpolední odpočinek je přizpůsoben věku dětí, děti mohou jen odpočívat s hračkou na lehátku, k odpočinku je využívána relaxační hudba, zpěv, čtení knížek, děti s nižší potřebou spánku mohou využít klidových činností

Záměry:

- vést ke zdravému životnímu stylu
- využívat vypěstovanou zeleninu a bylinky pro potřebu školy

3.3 Psychosociální podmínky

- rodičům je kdykoliv umožněn vstup do třídy, zejména v adaptačním období dítěte
- děti mají dostatek času k seznámení s prostředím MŠ, s pravidly chování a režimem dne
- pedagogové respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování
- děti nejsou neúměrně zatěžovány, dostává se jim jasných a srozumitelných pokynů
- ve třídách jsou respektována vztahová pravidla, jakékoliv podceňování a zesměšňování dětí je nepřípustné
- vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života
- ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, vzájemná pomoc a podpora

Záměry:

- respektovat vývojové a věkové zvláštnosti dětí

- vytvářet podmínky pro optimální rozvoj celkové osobnosti dítěte
- stavět na silných stránkách dítěte
- soustředit se na efektivní komunikaci

3.4 Organizace chodu školy

Provoz školy je ve třech budovách, ne vzájemně propojených. Provoz na 1. a 2. budově začíná v 06:30 hod. Na hlavní budově se děti scházejí v I. třídě Jablíčka, v době od 07:00 do 07:30 hod. (podle služby učitelek) přecházejí do ostatních tříd. Rozcházení dětí probíhá ve II. třídě Paraplíčka, kam v době od 15:00 do 15:30 hod. přicházejí děti z ostatních tříd a děti z vedlejší budovy. Provoz ve speciální třídě Sluníčko (1. patro polikliniky) je od 07:00 hod. do 14:45 hod.

REŽIM DNE

Je flexibilní s ohledem na individuální možnosti dětí, na jejich zájem o činnosti a jejich potřeby. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid a bezpečí. Uvedené časy jsou orientační a mohou být přizpůsobeny potřebám dětí, provozu MŠ.

1. TŘÍDA JABLÍČKA (děti 2 - 4 leté)

06:30 – 09:30 hod.

Dopolední blok pro spontánní aktivity a dětské hry, vycházející z přirozeného zájmu dětí, pohybové a vzdělávací činnosti, které vedou formou vhodné motivace k možnosti poznávat, přemýšlet a prožívat vše nové, ranní svačina, hygiena.

09:30 – 11:30 hod.

Pobyť venku.

11:30 – 14:00 hod.

Návrat z pobytu venku, hygiena, oběd, hygiena, odpolední klidové činnosti (odpočinek, pohádka, prohlížení knížek, poslech hudby ...).

14:00 – 16:00 hod.

Svačina, odpolední hry a zábavné činnosti podle výběru dětí. Při pěkném počasí pobyt venku

2. TŘÍDA PARAPLÍČKA (děti 4-5 leté)

07:00 – 09:40 hod.

Dopolední blok pro spontánní aktivity a dětské hry, vycházející z přirozeného zájmu dětí,

pohybové a vzdělávací činnosti, které vedou formou vhodné motivace k možnosti poznávat, přemýšlet a prožívat vše nové, ranní svačina, hygiena.

09:40 – 11:40 hod.

Pobyt venku.

11:40 – 14:00 hod.

Návrat z pobytu venku, hygiena, oběd, hygiena, odpolední klidové činnosti (odpočinek, pohádka, prohlížení knížek, poslech hudby...).

14:00 – 16:00 hod.

Svačina, odpolední hry a zábavné činnosti podle výběru dětí. Při pěkném počasí pobyt venku.

3. TŘÍDA TROJLÍSTEK (dětí 5-6 leté a s OŠD)

06:30 – 09:50 hod.

Dopolední blok pro spontánní aktivity a dětské hry, vycházející z přirozeného zájmu dětí, pohybové a vzdělávací činnosti, které vedou formou vhodné motivace k možnosti poznávat, přemýšlet a prožívat vše nové, ranní svačina, hygiena.

09:50 – 11:50 hod.

Pobyt venku.

11:50 – 14:00 hod.

Návrat z pobytu venku, hygiena, oběd, hygiena, odpolední klidové činnosti (odpočinek, pohádka, prohlížení knížek, poslech hudby...).

14:00 – 15:15 hod.

Svačina, odpolední hry a zábavné činnosti podle výběru dětí. Při pěkném počasí pobyt venku.

15:15 – 16:00 hod.

Přechod na budovu č. 1- I. třída, hry a činnosti dle výběru, při pěkném počasí pobyt venku.

SPECIÁLNÍ TŘÍDA - POHÁDKA (věkově smíšená třída)

07:15 – 09:50 hod.

Dopolední blok pro spontánní aktivity a dětské hry, vycházející z přirozeného zájmu dětí, individuální a skupinová práce zaměřená na rozvíjení motoriky a řeči, pohybové

a vzdělávací činnosti, které vedou formou vhodné motivace k možnosti poznávat, přemýšlet a prožívat vše nové, ranní svačina, hygiena.

09:50 – 11:50 hod.

Pobyt venku.

11:50 – 14:00 hod.

Návrat z pobytu venku, hygiena, oběd, hygiena, odpolední klidové činnosti (odpočinek, pohádka, prohlížení knížek, poslech hudby, individuální péče v oblasti potřeby jednotlivých dětí...).

14:00 – 15:00 hod.

Svačina, odpolední hry a zábavné činnosti podle výběru dětí, hry zaměřené na logopedickou prevenci. Při pěkném počasí pobyt venku.

SPECIÁLNÍ TŘÍDA PRO DĚTI SE SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI - SLUNÍČKO (věkově smíšená třída)

07:00 – 09:20 hod.

Dopolední blok pro spontánní aktivity a dětské hry, pohybové a vzdělávací činnosti – rehabilitační, logopedické, ergoterapie, muzikoterapie, individuální péče, svačina, hygiena.

09:20 – 11:20 hod.

Pobyt venku spojený s integrací, hygiena, oběd.

11:20 – 14:45 hod.

Hygiena, oběd, odpolední klidové činnosti (odpočinek, pohádka, prohlížení knížek, poslech hudby...).

PODÁVÁNÍ JÍDLA

Ranní svačina:

08: 30 hod. na jednotlivých třídách

Oběd:

1. tř.	–	11:30 hod.
2. tř.	–	11:40 hod.
3. tř.	–	11:50 hod.
log. tř.	–	11:50 hod.

spec. tř. – 11:20 hod.

Odpolední svačina:

14:00 – 14:30 hod. dle odchodu dětí domů

3.5 Řízení mateřské školy

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny
- je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek
- při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor; podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu
- ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci
- pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče
- plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu
- ředitel vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči; kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné; z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracuje deset plně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, z toho čtyři speciální pedagogové s titulem Bc. Ve speciální třídě Sluníčko pracuje fyzioterapeutka s titulem Bc., dvě asistentky pedagoga. Jeden asistent je i v běžné třídě. Ve třídě Jablíček, kde se vzdělávají děti mladší tří let je zaměstnána chůva s titulem Bc. Všechny p. učitelky se i nadále vzdělávají na seminářích vzdělávacích center pro pedagogické pracovníky.

O čistotu a pořádek se starají tři provozní pracovníce (školnice, dvě uklízečky), stravu zajišťují tři pracovníce školní jídelny (vedoucí ŠJ, vedoucí a pomocná kuchařka).

Devět pedagogických pracovníků je zaměstnáno na 100 % úvazek, jedna pedagogická pracovníce na úvazek 0,87 %.

Provozní pracovníci pracují na plný úvazek, pracovníce školní jídelny na 90 % úvazku.

Pracovní doba učitelek je organizována tak, aby při všech činnostech byla dětem zajištěna potřebná péče. Dle možností a podmínek školy je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu 2,5 hodiny (kromě speciálních tříd).

3.7 Spolupráce s rodiči a dalšími partnery

SPOLUPRÁCE S RODIČI

- informativní schůzky pro rodiče
- účast rodičů dětí ze speciálních tříd na konzultacích s poradenskými zařízeními (SPC)
- denní kontakt s pedagogickými pracovníci v jednotlivých třídách
- vstup rodičů kdykoliv do třídy, sledování nástěnek a dětských prací
- akce pro rodiče a děti – společné dílny, výlety, karnevaly, oslavy
- besedy pro rodiče
- rodičovské schůzky
- brigády na školní zahradě, příležitostná pomoc při opravě např. hraček
- dotazníky pro rodiče
- konzultační hodiny pro rodiče dětí s řečovými problémy v rámci školy
- informace pro rodiče na webových stránkách

SPOLUPRÁCE S PORADENSKÝMI ZAŘÍZENÍMI (PPP, SPC)

- spolupráce s Pedagogicko- psychologickou poradnou v Jičíně (vyšetření školní zralosti)
- konzultace se speciálními pedagogy z center pro děti s různými vadami – SPC Janské Lázně, Trutnov, Hradec Králové
- Raná péče Liberec, Hradec Králové

SPOLUPRÁCE SE ZUŠ

- vánoční koncert
- účast na vystoupeních
- hudební průzkum u předškoláků
- taneční, výtvarný a pohybový průzkum
- pracovní dílny, výstavy

SPOLUPRÁCE SE ZŠ

- setkání s dětmi, které odešly z naší mateřské školy do ZŠ – září – návštěva školáků v MŠ (individuální)
- návštěva předškoláků v první třídě
- setkání se školáky v rámci akcí pořádaných ve městě
- pásmo u příležitosti rozloučení s mateřskou školou na MěÚ
- návštěvy škol při příležitosti Dnů otevřených dveří
- vystoupení a účast dětí ze ZŠ v MŠ k různým příležitostem (zdobení stromečku, vánoční koncert, divadlo...)

SPOLUPRÁCE S DOMEM DĚTÍ

- účast našich dětí při akcích pořádaných DD (dny otevřených dveří, soutěže ke Dni dětí, veřejná vystoupení)

SPOLUPRÁCE SE SOŠ A GYMNÁZIEM HOŘICE

- program studentek při Čertím rejdní a při oslavě Dne dětí na školní zahradě
- souvislá praxe studentek SOŠ
- individuální návštěvy studentek ke hrám s dětmi

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a s přiznanými podpůrnými opatřeními

V mateřské škole jsou zřízeny dvě speciální třídy podle § 16 odst. 9 školského zákona. Ve třídě Sluníčko jsou vzdělávány děti se souběžným postižením více vadami; ve třídě Pohádka převážně děti se závažnými vadami řeči. Na doporučení poradenských zařízení jsou dětem vytvořeny podmínky dle druhu, typu a stupně postižení, individuálních potřeb a podpůrných opatření (kompenzační, didaktické, rehabilitační pomůcky, jiné další materiální vybavení, úprava prostředí, úprava komunikace). V těchto třídách zajišťují přímou pedagogickou činnost speciální pedagogové, asistenti pedagoga a fyzioterapeut.

I do běžných tříd jsou integrovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při vzdělávání dětí se SVP přizpůsobujeme cíle tak, aby maximálně vyhovovaly dětem, jejich potřebám i možnostem. Vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a vedeme je k samostatnosti. Maximálně využíváme vzdělávací potenciál každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Pro úspěšnost vzdělávání těchto dětí volíme vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními a uplatňujeme profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Důležitá je spolupráce s rodiči, citlivá komunikace s nimi a předávání potřebných informací.

Při vzdělávání dětí se SVP spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služby školských poradenských zařízení.

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí mateřské školy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Zjistíme-li, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je vypracován plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce s poradenským zařízením k dalšímu odbornému posouzení. Na doporučení poradenského zařízení uzpůsobíme dále podmínky vzdělávání potřebám dítěte, spolupracujeme s rodiči.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V případě nenaplnění kapacity školy mateřská škola poskytuje vzdělávání i dětem dvou až tříletým. Práce s takovými dětmi má svá specifika a klade větší nároky na učitele. Personální podporou je v naší mateřské škole chůva.

- mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti, které jsou uloženy na bezpečných místech
- ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku
- mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte
- je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek)
- mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami
- dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí
- učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá
- v mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání školy a charakteristika tříd

V naší mateřské škole probíhá vzdělávací proces v pěti třídách, třech běžných a dvou speciálních. Uspořádání dětí se mění dle složení dětí v daný školní rok. Děti jsou rozděleny do běžných tříd podle věku. Ve speciálních třídách jsou děti věkově smíšené.

HLAVNÍ BUDOVA

Třída Jablíčka pro nejmladší děti, 3 – 4leté, podle potřeby 2 – 3 leté, naplňuje se do počtu 24 dětí. Zaměřuje na adaptaci dětí, získávání základů kompetencí k učení, vytváření základních hygienických a sebeobslužných návyků, na kulturu stolování. Podporuje utváření vztahů dítěte k jiným dětem či dospělým. Je využíváno situačního učení, prožitků a činností dětí k zahájení vzdělávání.

Třída Paraplíčka pro děti zpravidla od 4 -5 let, naplňuje se do počtu 26 dětí. Zaměřuje se na přirozené sociální potřeby, spolupráci mezi dětmi, vytváření kladných citových vazeb, na rozvoj sebeobslužných a hygienických návyků a dovedností, rozvoj kulturních návyků. Činnosti se zaměřují k pokládání základů klíčových kompetencí.

Třída Pohádka poskytuje péči dětem věkově smíšeným, zejména s těžkou vadou řeči a jinými oslabeními (poruchy pozornosti, ADHD...). Naplňuje se zpravidla do počtu 10 dětí. Poskytuje individuální i kolektivní logopedickou, speciálně pedagogickou péči.

VEDLEJŠÍ BUDOVA

Třída Trojlístek pro děti zpravidla od 5- 6 let a děti s odkladem školní docházky, naplňuje se do počtu 26 dětí. Úroveň nabídky činností je náročnější, navazuje na předchozí vědomosti, dovednosti a návyky, je zaměřena na přípravu dětí na vstup do ZŠ. Využívá individuálního přístupu a skupinových činností, zaměřených na rozvoj předčtenářské a předmatematické gramotnosti, rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky. Podporují samostatné rozhodování a tvořivost dětí.

BUDOVA POLIKLINIKY (Husova 321)

Třída Sluníčko pro děti věkově smíšené, naplňuje se zpravidla do 8 dětí. Poskytuje komplexní speciálně pedagogickou a rehabilitační péči dětem s důrazem na rozvoj kompenzačního systému a osvojení specifických dovedností. Převažují individuální a skupinové činnosti. Poznatky, dovednosti a postoje si děti osvojují především metodou kooperativního učení, prožitky a hrou. Dětem je denně poskytována rehabilitační péče, pravidelně využívána metoda bazální stimulace, canisterapie. K relaxaci a sensorické stimulaci slouží dětem snoezelen.

Na třídách je zajištěno souběžné působení dvou učitelek, na běžných třídách zpravidla od 09:15 do 12:30 hod., ve speciálních třídách od 08:00 hod. V tomto čase se obě učitelky podílejí na činnostech plánovaných učitelkou ranní směny. Jedná se o činnosti – řízené činnosti, cvičení, pobyt venku, hygienu, oběd. Ve speciálních třídách probíhá individuální práce.

4.2 Příjímání řízení

Děti jsou přijímány do mateřské školy v souladu s platnou legislativou na základě žádosti zákonných zástupců. Zápis do mateřské školy na následující školní rok probíhá od 2. – 16. května, přesný termín je stanoven po dohodě se zřizovatelem. Děti jsou přijímány podle kritérií, ve správním řízení. Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od tří do šesti let. Pokud by nebyla kapacita školy naplněna, mohou být přijímány i děti mladší tří let. Pokud je volné místo, mohou být přijímány děti i v průběhu školního roku.

Do běžných tříd jsou děti zařazovány podle věku (heterogenní třídy) zpravidla do počtu 24 dětí, při vřazení dítěte s priznaným podpůrným opatřením se počet dětí snižuje (viz § 2 Vyhlášky o předškolním vzdělávání č. 14/2005 Sb.). Do speciálních tříd jsou zařazovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami – dle Vyhlášky č.27/2016 Sb., a na žádost zákonných zástupců. Výjimku z počtu dětí povoluje zřizovatel – rada města.

5.CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu BAREVNÝ ROK, který je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Nabízí uplatnění všem dětem, klade důraz na respektování individuálních možností dětí a spolupráci s rodinou. Školní vzdělávací program je rozpracován do ročních období, jejich tradic a svátků. Vede k využívání progresivních metod a forem práce, upřednostňuje prožitkové, kooperativní, situační učení a učení hrou. Jeho součástí jsou i speciální vzdělávací cíle, které zajišťují kompletní péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, dětem dvou až tří letým, dětem nadaným.

Školní vzdělávací program je dále rozpracován do třídních vzdělávacích programů, východiskem je charakteristika dětské skupiny i jednotlivců, jímž je určen a také možnosti, zkušenosti a způsob práce učitelky v dané třídě.

Respektovány jsou i zvláštnosti dětské skupiny – dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, dítě mluvící jiným jazykem, dítě ze sociálně a kulturně znevýhodněného prostředí, dítě dvou až tří leté, dítě talentované, dítě s odkladem školní docházky.

Krédem naší vzdělávací práce:

**PROSPĚCH DÍTĚTE JE PRO PEDAGOGA VŽDY A V KAŽDÉ SITUACI
ROZHODUJÍCÍ**

Činnosti nabízíme dětem v rámci tematických celků, jelikož tento způsob vzdělávání je pro děti předškolního věku motivující a umožňuje integrované vzdělávání i globální pohled na svět. Díky tomu můžeme sledovat rozvíjení znalostí a dovedností dětí, pokrok v jejich osvojování a rozvoji a pak zhodnotit, zda zvolené činnosti byly vhodným prostředkem vzdělávání.

5.1 Cíle vzdělávacího programu

Pohoda je základní podmínkou pro spokojený pobyt dítěte v MŠ

- uspokojovat a respektovat každodenní potřeby – přizpůsobené věku, individualitě, případně specifické potřebě dítěte
- vytvářet prostor a čas pro spontánní hru, vycházet z přirozených potřeb a zájmů dítěte
- vést k ochraně zdraví svého i ostatních – předcházet úrazům a vyvarovat se nástrah, které vytváří dnešní společnost
- pečovat o zdravou výživu, která ovlivňuje tělesnou a duševní pohodu dítěte
- posilovat a povzbuzovat sebedůvěru, chránit dítě před situacemi, které nezvládá, navozovat kladné citové vztahy, chválit
- vytvářet kladný vztah k životnímu prostředí, uvědomit si souvislosti lidského chování

- a jeho dopadů na životní prostředí
- vést ke vnímání krásy místa, kde žijeme, k tradicím města, krás naší země
  - rozvíjet spolupráci MŠ a rodiny
  - vytvořit podmínky pro komunikaci s vrstevníky, vést dítě k správnému vztahu k sobě i k druhým, vytvářet si pořadí hodnot, učit se tolerovat a přijatelnou formou se umět prosadit
  - zajišťovat základní diagnostickou péči a podle možností vytvářet podmínky pro děti s odloženou školní docházkou, děti ze znevýhodněného sociálního prostředí a dalšími specifickými potřebami
  - ve speciálních třídách zajistit dětem péči adekvátní jejich postižení a schopnostem, vytvářet podnětné, láskyplné prostředí, pocit sounáležitosti
  - při různých příležitostech děti s handicapem integrovat mezi vrstevníky (oslavy, kulturní akce, pobyt venku)

5.2 Metody a formy vzdělávání

- prožitkové učení - založeno na citovém prožívání a osobních zkušenostech, podporuje dětskou zvědavost
- kooperativní učení - klade důraz na spolupráci
- situační učení – učení prostřednictvím příběhu, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí
- spontánní sociální a emocionální učení – založené na principu přirozené nápodoby, identifikace s postavou, sebereflexe a sebehodnocení
- aktivity spontánní i řízené – jsou vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte
- individuální činnosti
- skupinové činnosti
- frontální činnosti

5.3 Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Vzdělávání dětí se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Základem pro realizaci vzdělávání jsou přiznaná podpůrná opatření (PO) školským poradenským zařízením, tj. pedagogicko – psychologickou poradnou (PPP) nebo speciálně pedagogickým centrem (SPC)

Plán pedagogické podpory (PLPP 1. stupeň podpory)

Škola:

- identifikuje speciální vzdělávací potřeby dítěte

- navrhuje podpůrná opatření
- realizuje PLPP (učitel charakterizuje žáka a jeho obtíže, stanoví cíle k rozvoji dítěte a navrhuje metody, úpravy organizace vzdělávání, volí pomůcky, hodnotí dítě, spolupracuje s rodiči)
- vyhodnocuje PLPP

V případě, že škola zjistí, že PO stačí k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, dále je používá do té doby, po kterou jsou efektivní.

Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytování podpůrných opatření 1. stupně, doporučí škola dítěti využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Individuální vzdělávací plán (IVP 2. - 5. stupeň podpory)

- zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka na základě doporučení školského poradenského zařízení
- je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, vychází z ŠVP
- obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte. V IVP jsou uvedeny zejména informace o
  - úpravách obsahu vzdělávání dítěte,
  - časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
  - úpravách metod a forem výuky a hodnocení dítěte,
  - případné úpravě výstupů ze vzdělávání dítěte
- je zpracován učiteli bez zbytečného odkladu nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení, může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku
- za zpracování IVP odpovídá ředitel školy
- škola seznámí s IVP všechny vyučující dítěte a zákonného zástupce dítěte, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte
- škola vyhodnocuje plán dle potřeby, 2x ročně
- ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci a škole poradenskou podporu

5.4 Průběh vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Důraz je kladen na volnou hru, akceptujeme vývojová specifika dětí, volíme vhodné formy a metody práce – učení nápodobou, situační, prožitkové učení, opakování, učení hrou a činnostmi.

Zaměřujeme se na tyto priority:

- zařazení adaptačního programu vedoucího k postupné adaptaci na režim třídy
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (výběr, úklid hraček, svlékání, oblékání)
- základní hygienická pravidla (osobní hygiena, použití WC, stolování)
- reakce na pokyn dospělého
- reakce na své jméno
- zajišťování podnětů k aktivnímu rozvoji a učení dítěte
- respektování individuálních možností a potřeb jedince
- stimulace motorických dovedností

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsah ŠVP BAREVNÝ ROK koresponduje s hlavními záměry RVP PV. Je prostředkem k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Je zpracován pro celou věkovou skupinu společně. Vzdělávací nabídka je přizpůsobena věku dětí, jejich konkrétním možnostem a potřebám, naplňuje všechny vzdělávací oblasti:

DÍTĚ A JEHO TĚLO
DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA
DÍTĚ A TEN DRUHÝ
DÍTĚ A SPOLEČNOST
DÍTĚ A SVĚT

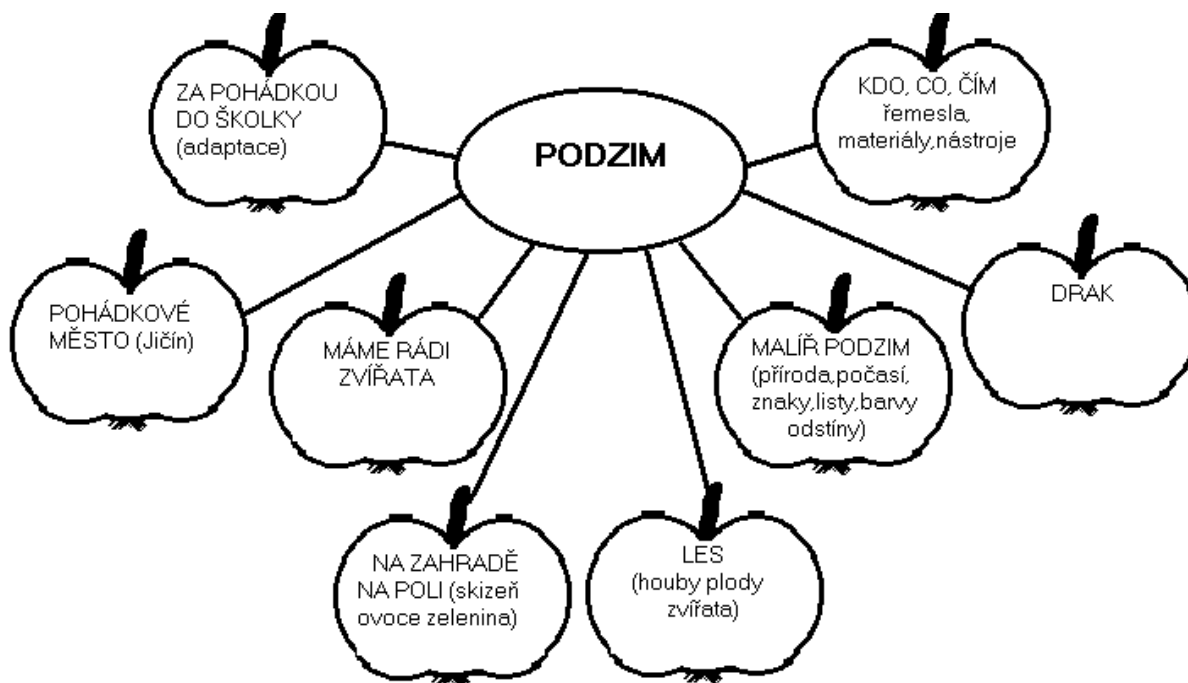
Nabídka je konkretizována tak, aby činnosti byly mnohostranné a maximálně pestré, témata se vzájemně prolínají, ovlivňují, podmiňují.

Svá specifika má vzdělávací nabídka ve speciálních třídách – pro děti s vadami řeči a pro děti s kombinovanými vadami. Převládají zejména činnosti ve formě skupinové a individuální práce s dětmi, s přihlédnutím k druhu a stupni postižení, schopnostem, možnostem a dovednostem dětí.

Zařazovány jsou netradiční formy práce:

- terapie rehabilitace
- bazální stimulace
- arteterapie
- ergoterapie
- muzikoterapie
- logopedie
- pleoptická cvičení
- canisterapie a další formy práce vedoucí k reedukaci, kompenzaci, k osvojování kompetencí a jejich postupnému zdokonalování

PODZIM

CHARAKTERISTIKA:

Dítě přichází do MŠ, adaptuje se na nové prostředí, nové situace, zvyká si na odloučení od rodičů.

Podzim je barevný. Listí žlutne, poletuje..., počasí je proměnlivé. Příroda, zvířata i lidé se připravují na zimu.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Dítě a ten druhý:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Dítě a společnost:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI:

- říkadla, písničky, pohádky, hry s loutkami, dramatické hry, prožitkové hry, dramatizace
- využití audio, video techniky, knihovny, divadla, návštěva Jičina – festival, výstavy, galerie, kino
- práce s obrázky, knížkami, encyklopediemi, časopisy – vyprávění, popis, rozhovor
- návštěva provozoven dle možností /pekárna, cukrárna, výroba trubiček, obchody, služby, zemědělství, zelárna,.../, tvořivé dílny
- výlety do přírody /les, park,../, pouštění draka
- sběr a manipulace s přírodninami, využití ve výtvarných a pracovních činnostech
- práce s papírem /stříhání, lepení, mačkání, skládání,../
- návštěva výstavy drobného zvířectva
- manipulace s předměty / počet, vzájemná poloha, určování vlastností - tvar, velikost, barva, druhy a vlastnosti materiálu,../
- poznávání různých nástrojů, náčiní, nářadí
- hrabání a úklid listí na zahradě
- poznávání a rozlišování stromů, keřů a plodů, jejich využití
- pojmenování a rozlišování druhů ovoce a zeleniny, zpracování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a psychika:

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Dítě a společnost:

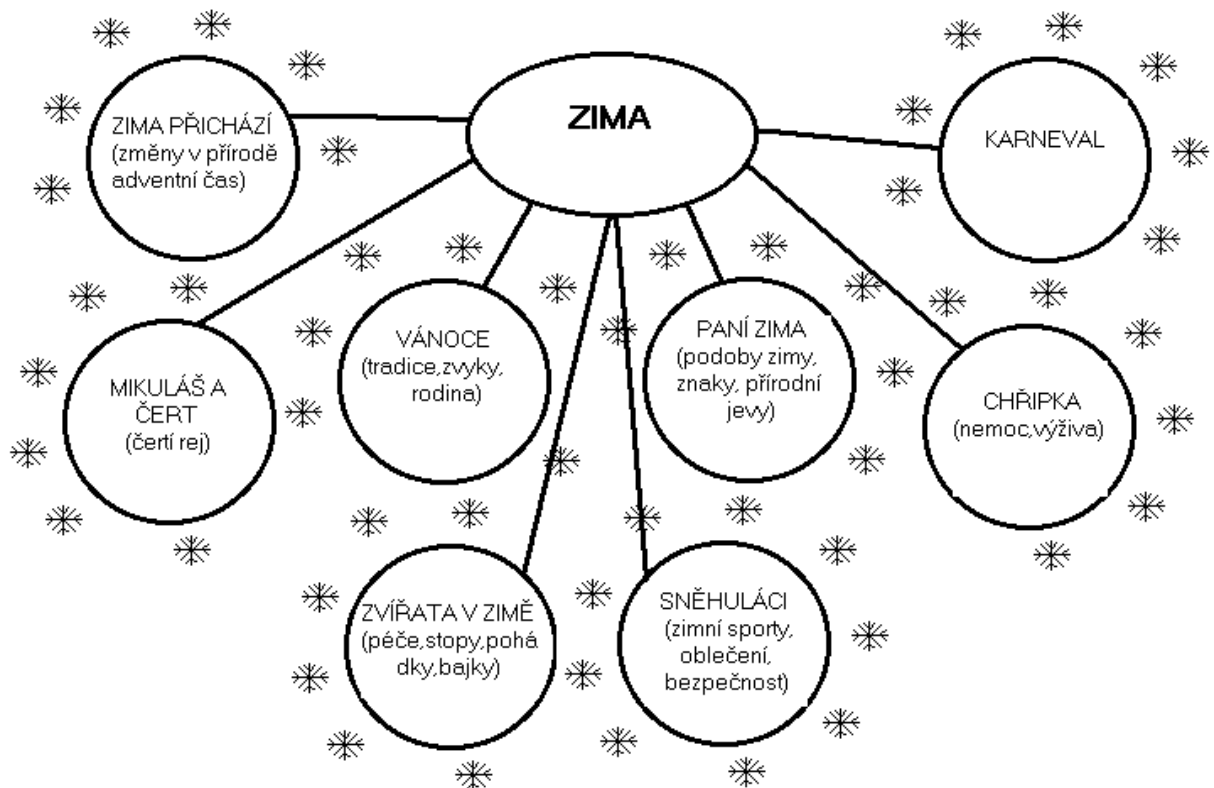
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

ZIMA

CHARAKTERISTIKA:

Zima je bílá. Prožíváme krásné adventní období, sněhové radovánky, karnevalové rejdnění... Staráme se o zvířátka, pečujeme o své zdraví (oblékání, předcházení nemocem, zdravá výživa).

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání relativní citové samostatnosti

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Dítě a svět:

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI:

- literární náměty se zimní a vánoční tematikou, pranostiky
- zvyky a tradice /barborky, Barbora, Mikuláš, čert, adventní čas, pouštění skořápek, lití vosku, poslech koled, krájení jablíčka, strojení stromečku,../
- Čertí rej, vánoční posezení, maškarní
- výtvarné a pracovní dovednosti / vánoční výzdoba, přáníčka, ozdoby, výroba dárků, pečení cukroví, svícny,../
- využití různých výtvarných technik
- exkurze do výroby vánočních ozdob, cukrárny, vánoční výstavy – betlémy, ČSŽ
- hry na sněhu a se sněhem / stavění bunkrů, sněhuláků, vyšlapávání stop, koulování,../
- sezónní činnosti /sáňkování, bobování, lyžování, klouzání, bruslení,../
- zimní výlet za zvířátka do lesa
- zvířátka v pohádkách, bajkách, verších
- pokusy, zkoumání, objevování

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

Dítě a jeho psychika:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- učit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Dítě a ten druhý:

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost:

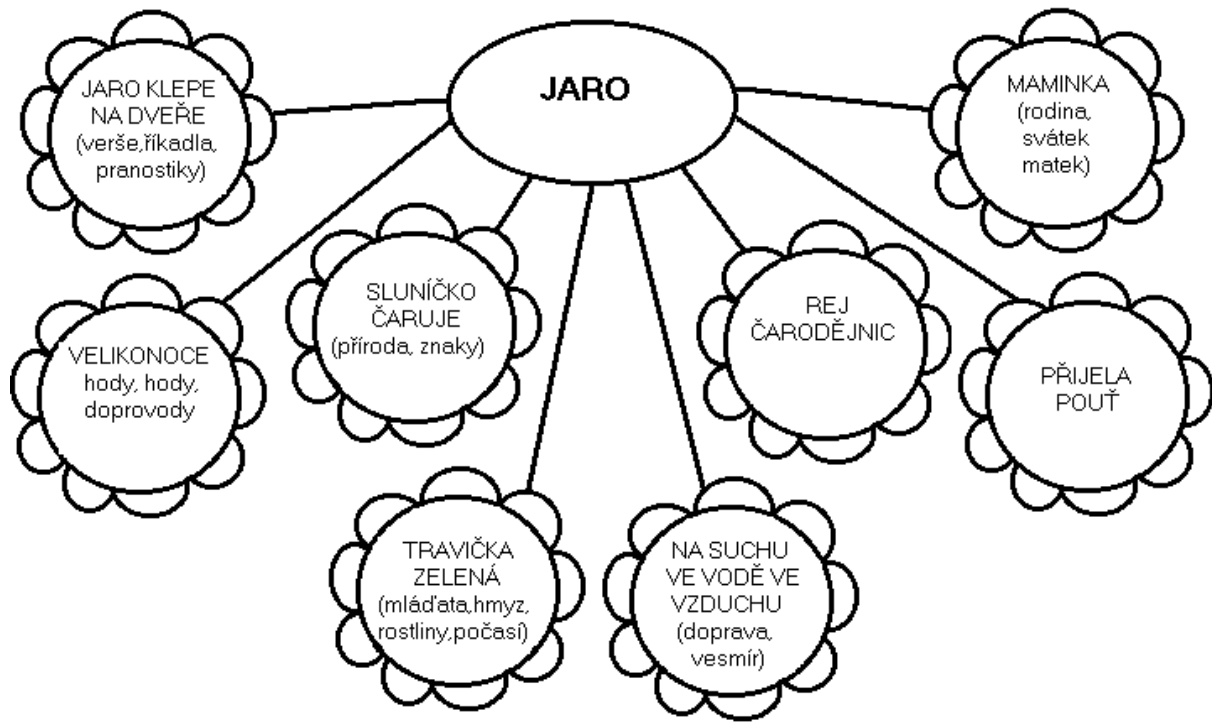
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Dítě a svět:

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

JARO

CHARAKTERISTIKA:

Jaro je rozkvetlé. Pozorujeme probouzející se přírodu, mláďata... Prožíváme Velikonoce, čarodějnice, svátek maminek, pouť. Seznamuji se se vším, co nás obklopuje.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Dítě a jeho psychika:

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

Dítě a ten druhý:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivost apod.)

Dítě a společnost:

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět:

- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI:

- prohlížení a čtení knížek, ilustrací, přednes, zpěv, dramatizace, ...
- pranostiky jara
- udržování lidových zvyků /velikonoční koledy, barvení vajec, pletení pomlázek, .../
- poznávání a pozorování zvířat a jejich mláďat – návštěva školního statku
- námětové a dramatické hry, hry se zpěvem, tanečky, ...
- poznávání světa rostlin a hmyzu /encyklopedie, obrázky, výlety, vycházky, .../
- hry s dopravní tematikou – poznávání a pojmenování dopravních prostředků, rozlišení podle pohybu a užití, barevné, světelné a výstražné označení, dopravní značky
- výtvarné a trojrozměrné ztvárnění /malování, modelování, konstruování, sestavování, .../
- výlety do přírody – poznávání ekosystémů / les, louka, rybník, řeka, .../, ekologicky motivované hravé aktivity /ekohry/
- pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- hry se slovy, logopedické kostky / rozvoj řeči, tvoření vět, rozvoj fonemického sluchu, rytmizace, slovní zásoba,../

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

Dítě a jeho tělo:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

Dítě a jeho psychika:

- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů

podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

Dítě a ten druhý:

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost:

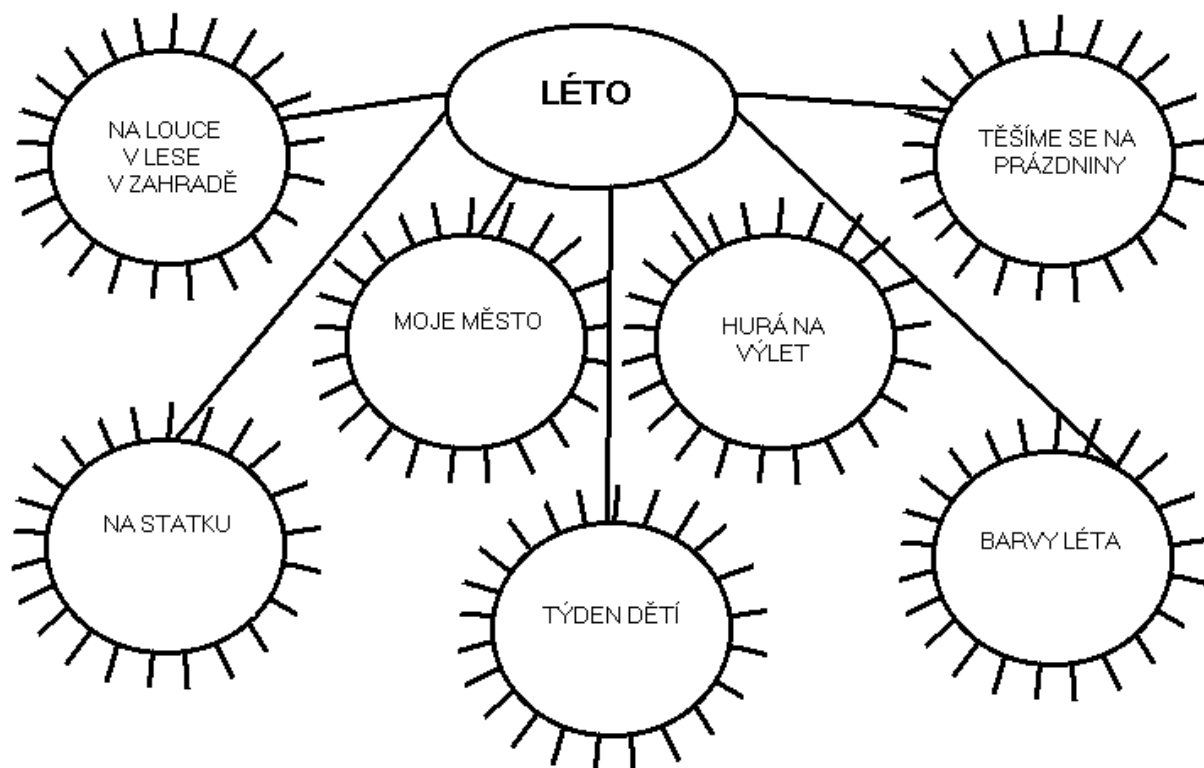
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

LÉTO

CHARAKTERISTIKA:

Barvy léta hřejí. Poznáváme život na louce, v lese, v zahradě, v našem městě a jeho okolí, oslavujeme Den dětí, těšíme se z barev léta a na prázdniny.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

Dítě a jeho tělo:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika:

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý:

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost:

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět:

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

ČINNOSTI A PŘÍLEŽITOSTI:

- poznávání stromů, rostlin, keřů, plodů – jejich rozlišování a pojmenování, jejich využití, význam pro životní prostředí, rozlišení barev, odstínů
- práce s encyklopediemi
- oslava MDD – soutěživé hry, dětský den na školním statku
- výlet / ZOO, Šťastná země,.../
- poznávací výlety do přírody / šipkovaná, studánka, rybník, řeka, moře a jejich obyvatelé, koloběh vody,.../
- naše město, okolí – architektura, tradice, historie; hlavní město – znaky státnosti
- využívání volných her, experimentů s netradičním materiálem, předměty – smyslové hry zaměřené na rozvoj a cvičení vnímání
- stříhání, sestavování, samostatné lepení, využívání přírodních materiálů,...

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:***Dítě a jeho tělo:***

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika:

- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno

- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- rozhodovat o svých činnostech

Dítě a ten druhý:

- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost:

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět:

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

U dětí vytváříme základy **klíčových kompetencí**, které jsou důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů;
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo;
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých;
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého;
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost;
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích;
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit;
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit;
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou;
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní;
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím;
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.);

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky;
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim;
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých;

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění;
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat;
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat;
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit;
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

6.1 Doplnující programy a projekty

Tyto programy doplňují hlavní vzdělávací nabídku. Mají formu zájmové činnosti, rozvíjejí schopnosti a dovednosti, plní preventivní funkci.

6.1.1 Program na seznamování se základy cizího jazyka - „Angličtina“

Cíl: vzbudit v dětech zájem o anglický jazyk, porozumět jednoduchým slovním pokynům, spolupracovat a kooperovat s ostatními, posilovat sebevědomí dítěte.

Doba a způsob realizace: 1x týdně od září do konce května, probíhá formou odpolední zájmové činnosti, pod vedením lektorky. Děti jsou rozděleny na dvě skupiny – mladší a starší. Rodiče se mohou účastnit výuky, dvakrát ročně je ukázková lekce. Rodiče přihlašují své děti dle jejich zájmu u lektorky, platí si rodiče.

6.1.2 Program rozvíjející pohybové dovednosti – „Sportovní školička“

Cíl: všeobecný pohybový rozvoj dětí

Doba a způsob realizace: sportovní školička probíhá zpravidla v I. pololetí, v dopoledních hodinách ve sportovní hale Gymnázia. Pod vedením zkušených trenérů děti absolvují 7 lekcí. Je rozvíjena celková zdatnost, obratnost, koordinace pohybů, je podporována jejich sebedůvěra a sebevědomí. Mohou si vyzkoušet základy různých druhů sportů (florbal, volejbal, atletika...). Aktivita je hrazena rodiči, partnerem je VZP.

6.1.3 Program rozvíjející plavecké dovednosti – „Plavecká škola“

Cíl: seznamování s předplaveckými dovednostmi

Doba a způsob realizace: určen pro děti 5 – 6 leté, zajišťuje ho sportovní zařízení města Hořice – plavecká škola. Pod vedením plavčků probíhá výuka v 10 lekcích hravým způsobem. Aktivita je hrazena rodiči.

6.1.4 Program rozvíjející lyžařské dovednosti – „Pohádkové lyžování“

Cíl: zábavnou, pro děti přijatelnou formou, seznámit děti se základy lyžování

Doba a způsob realizace: pět dní v lyžařském areálu Mladé Buky, zajišťuje Lyžařská škola Pohádkové lyžování. Děti během aktivity mají možnost zvládnout a správně ovládat techniku lyžování, naučí se manipulovat s lyžemi a pohybovat se na nich. Aktivita je hrazena rodiči.

6.1.5 Program „Capoeira“ - brazilské bojové umění, připomínající pohybovým stylem tanec s akrobatickými prvky, doprovázené původní hudbou

Cíl: koncentrace pozornosti, sebeovládání

Doba a způsob realizace: jednou týdně v úterý pod vedením zkušené lektorky – mistryni světa Hany Hoškové. Aktivita hrazena rodiči.

6.1.6 Program tréninku jazykových schopností „Elkonin“

Cíl: hravou formou rozvíjet schopnosti, které jsou nezbytné a klíčové pro správný nácvik čtení a psaní.

Doba a způsob realizace: celkem 33 lekcí v délce 45 minut pro skupinu 4 – 6 dětí, pro předškolní děti, děti s odkladem školní docházky a děti z cizojazyčného prostředí. Pro děti s těžkostmi ve vývoji řeči a v soustavné logopedické péči. Děti se učí pochopit vztah mezi hláskami a písmeny, slyšet hlásky a slabiky ve slovech, lépe se vyjadřovat, soustředit se, spolupracovat a zlepšovat další schopnosti, které budou využívat nejen ve školní výchově.

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je proces systematického shromažďování informací a analýzy informací podle předem stanovených kritérií za účelem dalších rozhodnutí. Slouží jako nástroj řízení a tím i zkvalitňování veškeré práce školy. Jejím cílem je ověřit a zlepšit kvalitu práce a dosáhnout potřebné změny. Ověření znamená zjištění aktuální situace a zlepšení kvality znamená nalézt opatření, která budou efektivní a účinná.

7.1 ŠVP – soulad s požadavky RVP PV

- vhodnost programu vzhledem k podmínkám školy
metoda: analýza vnějších a vnitřních podmínek školy
hodnocení: čtvrtletně na pedagogických radách
viz. zápisy z pedagogických rad zodp.: učitelky, ředitelka

- zpracování vzdělávacího obsahu
metoda: rozhovor, diskuse
hodnocení: čtvrtletně na pedagogických radách
viz. zápisy z pedagogických rad zodp. učitelky, ředitelka

7.2 Podmínky ke vzdělávání

- věcné podmínky (prostory a vybavení), psychosociální podmínky, životospráva, organizační podmínky
metoda: rozhovor, diskuse, pozorování
hodnocení: čtvrtletně na pedagogických radách
viz. zápisy z pedagogických rad zodp. učitelky, ředitelka

- kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
metoda: rozhovor, diskuse, analýza hospitací
hodnocení: čtvrtletní na pedagogických radách zodp. učitelky, ředitelka

- spoluúčast rodičů – spolupráce, komunikace
metoda: rozhovor, dotazník
hodnocení: 1x ročně
viz. hodnocení školy zodp. ředitelka, zástupkyně řed.

7.3 Průběh vzdělávání

- hodnocení práce učitelek
metoda: monitoring, hospitace, kontrola třídní dokumentace
hodnocení: dle plánu hospitací
viz, hospitační záznam

zodp.ředitelka

7.4 Výsledky vzdělávání

- naplňování kompetencí, individuální výsledky dětí
metoda: analýza produktů (dětské práce, portfolia dětí...)
hodnocení: průběžně po tematických celcích (1x týdně)
viz. hodnocení integr. bloků, diagnostika dítěte (2x ročně)

zodp. učitelky